

Peurainnevan ennakkosuunnitelma

Kuva 1. Peurainnevan itäosa syksyllä 2024. Lähde: ELY-keskus

Sisällys

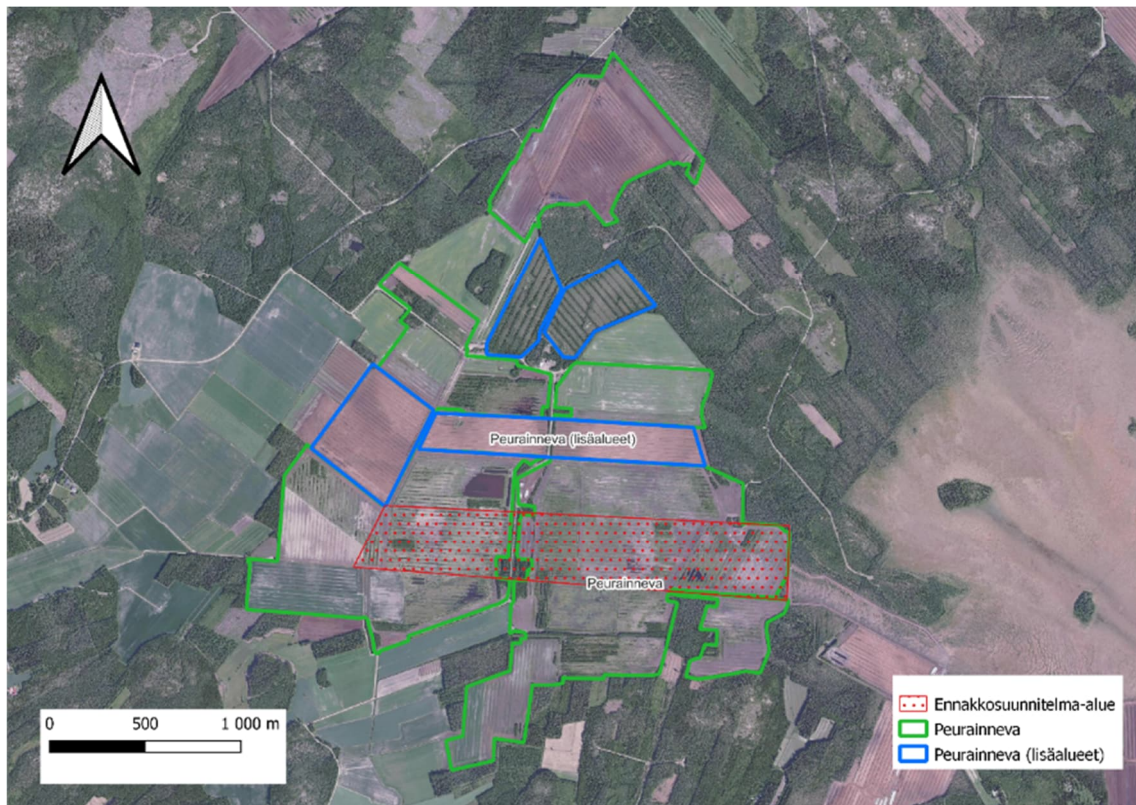
1	Taustatiedot ja nykytila	4
2	Ennakkosuunnitelma	8
2.1	Reunaehdot	8
2.2	Peurainnevan toteutusehdotus	8
2.2.1	Kosteikot	9
2.2.2	Metsitys	11
2.2.3	Kosteikkoviljely	11
3	Kustannusarvio ja rahoitus	12
	Lisätietoa	13

Kuvat

Kuva 1. Peurainnevan itäosa syksyllä 2024. Lähde: ELY-keskus	1
Kuva 2. Peurainnevan turvetuotantoalue ja ennakkosuunnitelma-alue. Lähde: MML ja ELY-keskus.	4
Kuva 3. Peurainnevan ennakkosuunnitelma-alue vuoden 2023 ilmakuvasa. Lähde: MML ja ELY-keskus.	5
Kuva 4. Peurainnevan läheisyydessä olevat suojelualueet. Lähde: MML ja ELY-keskus.	6
Kuva 5. Peurainnevan sijainti Jalasjoen valuma-alueella. Lähde: MML ja ELY-keskus.	7
Kuva 6. Ennakkosuunnitelman eri jatkokäyttömuodot. Lähde: MML ja ELY-keskus.	9
Kuva 7. Peurainnevan kosteikkosuunnitelma. Lähde: MML ja ELY-keskus.	10

1 Taustatiedot ja nykytila

Peurainneva sijaitsee Kurikan ja Ilmajoen rajalla Ohoonluoman valuma-alueella (42.044). Ohoonluomasta vedet virtaavat Jalasjokeen (42.042) ja siitä edelleen Kyrönjokeen (42). Ympäristöluvut Peurainnevan turvetuotantoalueella on noin 261 hehtaarille. Vanhan alueen osalta tuotanto on pääosin päättynyt. Turvetuotanto jatkuu Peurainnevan lisäalueiden osalta (79 hehtaaria). Turvetuotantoalue sijaitsee usealla kiinteistöllä ja kiinteistöillä on useita maanomistajia. Tuotannosta poistuneita alueita on otettu peltokäyttöön (kuva 2).

Kuva 2. Peurainnevan turvetuotantoalue ja ennakkosuunnitelma-alue. Lähde: MML ja ELY-keskus.

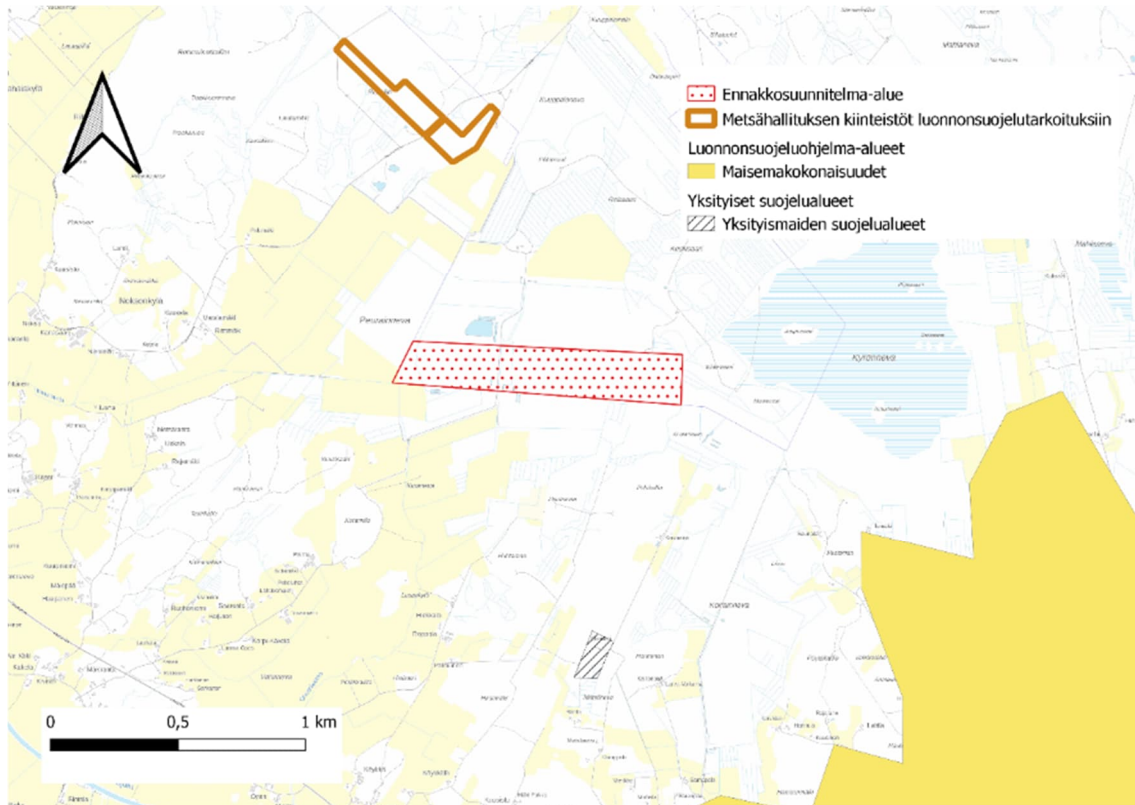
Peurainnevalla olevalla Kurikan kaupungin kiinteistöllä Nokso RN:o 6:3 ja [REDACTED] omistamalla kiinteistöllä Kasakka RN:o 6:2 turvetuotanto on päättynyt neljä vuotta sitten ja alueet ovat palautumassa maanomistajille.

Kuva 3. Peurainnevan ennakkosuunnitelma-alue vuoden 2023 ilmakuvassa. Lähde: MML ja ELY-keskus.

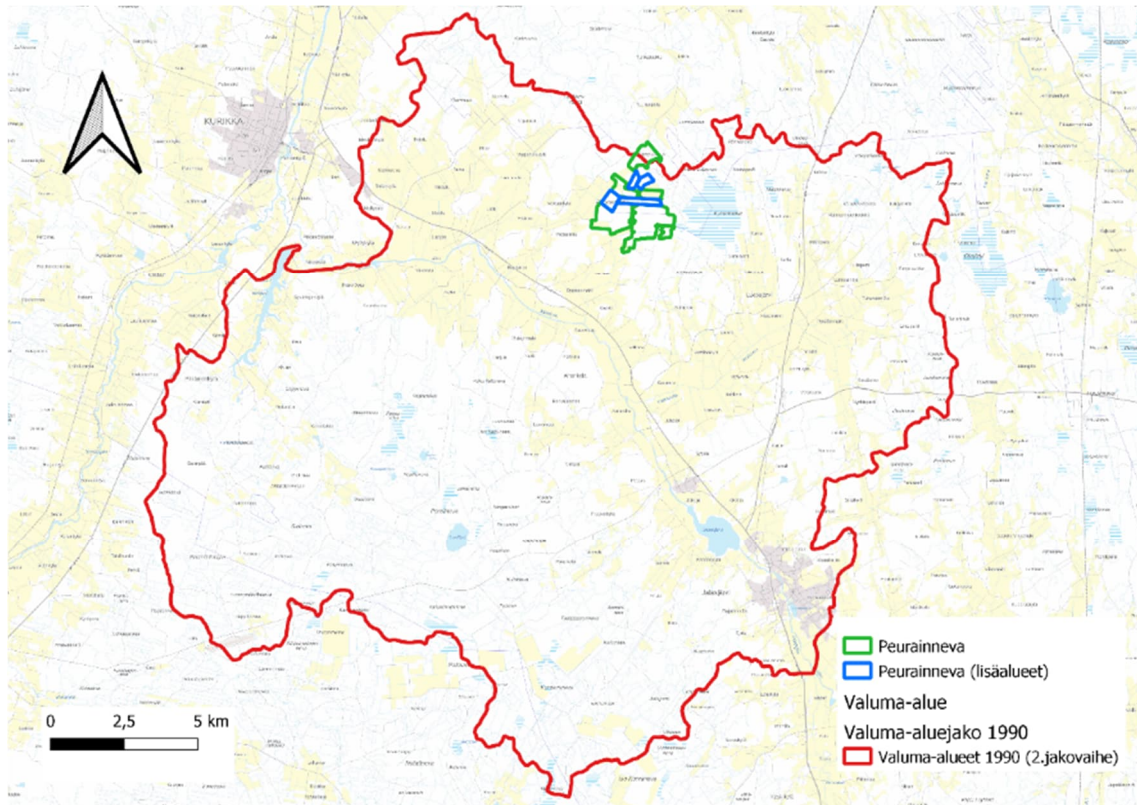
Peurainnevan turvetuotantoalueella on todettu happamista sulfaattimaista johtuvaa veden happamoitumista. Ennakkosuunnitelma-alueella tai sen läheisyydessä ei ole pohjavesialueita tai suojeltuja kulttuuriympäristöjä. Ennakkosuunnitelma-alueesta noin 1,5 kilometriä pohjoiseen sijaitsee luonnonsuojelualue, alle kaksi kilometriä etelään yksityinen luonnonsuojelualue ja alle kaksi kilometriä kaakkoon Luopajärven valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (kuva 4). Ennakkosuunnitelma-alueen länsipuoli sijaitsee Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n Luovankylä-Luopajärvi-Jokipiin ruoantuotannon ydinvyöhykkeellä.

Lisäksi Peurainnevan itäpuolella sijaitsee Kyrönneva, joka on suurelta osin ojittamaton suo. Etelä-Pohjanmaan suoselvityshankkeessa (2013) Kyrönnevan huomionarvoisten lintulajien reviirimäärä todettiin neljänneksi suurimmaksi selvitetystä kohdejoukosta.

Kuva 4. Peurainnevan läheisyydessä olevat suojelualueet. Lähde: MML ja ELY-keskus.

Peurainneva sijaitsee Jalasjoen valuma-alueella (kuva 5). Jalasjoen ja sen sivujokien tilaan vaikuttaa selkeästi maatalouden hajakuormitus sekä muun muassa turvetuotantoalueiden ja asutuksen jätevesien kuormitus. Jokialue on myös tulvaherkkä.

Kuva 5. Peurainnevan sijainti Jalasjoen valuma-alueella. Lähde: MML ja ELY-keskus.

2 Ennakkosuunnitelma

Ennakkosuunnitelma on toteutettu Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Vauhtia Pohjalaismaakuntien JTF-ennallistamisiin -hankkeen (PohjaNeva) toimesta. PohjaNeva-hankkeen tavoitteena on aktivoida turvetuotantoalueiden ennallistamista ja turvetuotannon kuormittamien vesistöjen kunnostamista JTF-rahoituksen avulla Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla. Hanke käynnistyi vuoden 2024 alussa ja kestää 30.6.2026 asti.

Ennakkosuunnitelma rajoittuu kiinteistöjen Nokso RN:o 6:3 ja Kasakka RN:o 6:2 alueelle. Ennakkosuunnitelma pohjautuu paikkatietoaineistoihin ETRS-TM35 koordinaatistolla, kuten Maanmittauslaitoksen tuottamaan 2 m korkeusmalliin (N2000) sekä maanomistajien ja turvetuotannon valvojien kanssa käytyihin keskusteluihin.

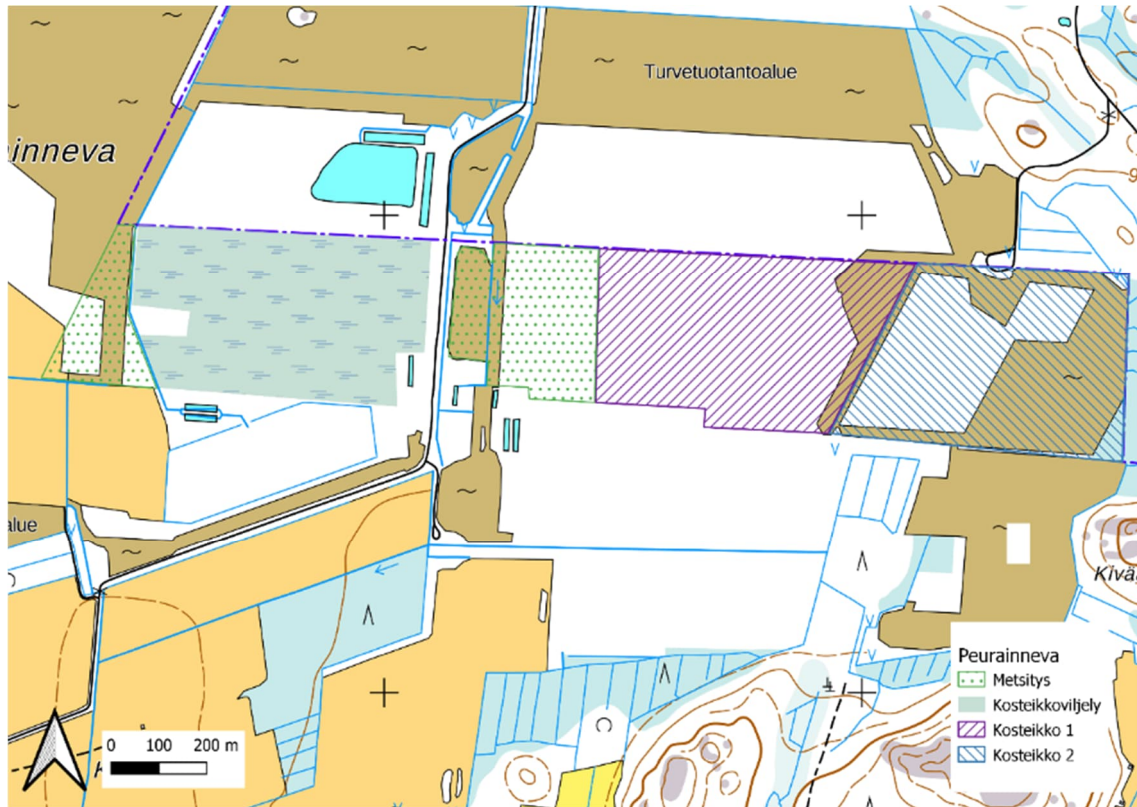
Mikäli alueelle rakennetaan kosteikkoja, tulee alueelle tehdä tarkempi suunnitelma, joka perustuu maastossa tehtyihin mittauksiin. Ennakkosuunnitelma esittelee paikkatietoaineistolla tuotetun tiedon perusteella Peurainnevan turvetuotannosta vapautuneelle alueelle soveltuvat ennallistamisen ja jatkokäytön vaihtoehdot.

2.1 Reunaehdot

Kosteikoista tai muista jatkokäyttömuodoista ei saa aiheutua vettymishaittaa naapurikiinteistöille. Jatkokäyttö ei myöskään saa aiheuttaa haittaa turvetuotannossa olevalle alueelle ja sen vesienjohtamiselle. Kosteikkojen ensisijaisena tavoitteena on edistää alueen vesiensuojelua. Lisäksi kosteikko lisää luonnon monimuotoisuutta sekä virkistyskäyttöä.

2.2 Peurainnevan toteutusehdotus

Peurainnevan ennakkosuunnitelma-alueelle on mahdollista rakentaa kaksi kosteikkoa. Lisäksi alueella on metsitykseen soveltuvia alueita sekä kosteikkoviljelyyn soveltuva alue (kuva 6).

Kuva 6. Ennakkosuunnitelman eri jatkokäyttömuodot. Lähde: MML ja ELY-keskus.

2.2.1 Kosteikot

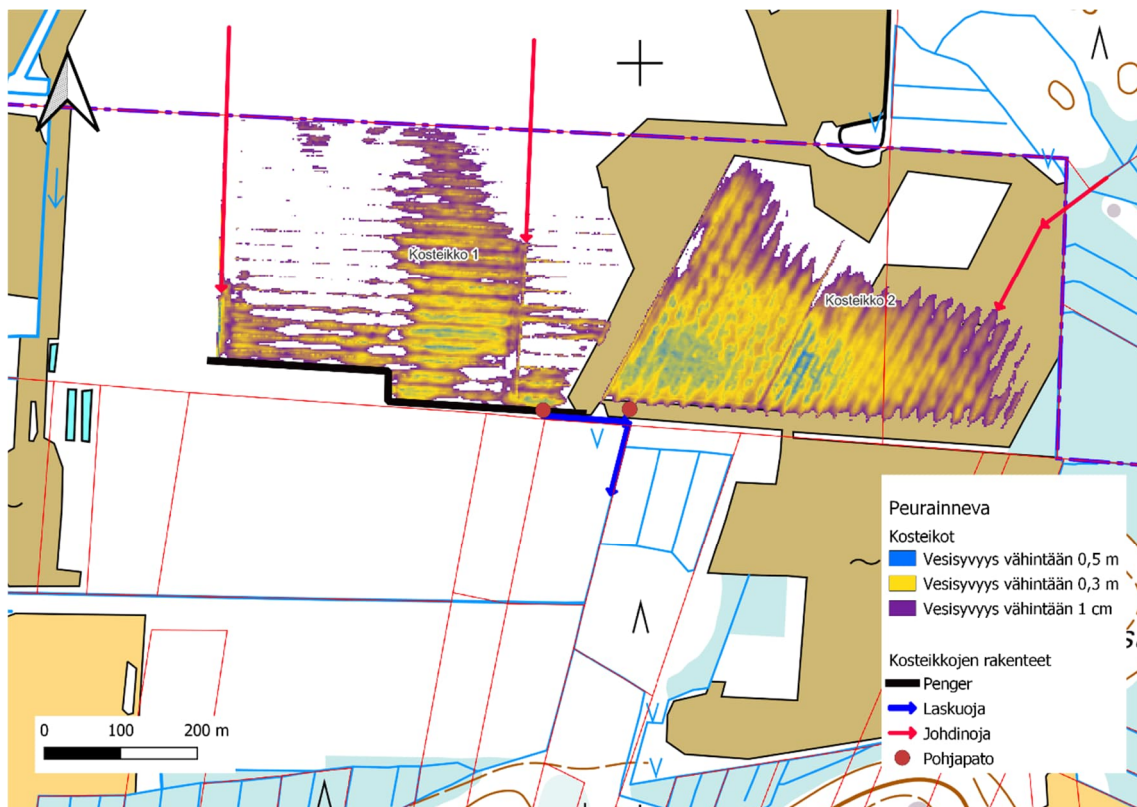
Peurainnevan ennakkosuunnitelma-alueelle on mahdollista rakentaa kaksi kosteikkoa (kuva 7). Kummankin kosteikon pinta-ala on noin 20 hehtaaria, eli yhteensä noin 40 hehtaaria. Valuma-alueen vesiä ohjattaisiin kosteikoille johdinojilla. Kosteikon 1 eteläpuolella pengerr estää vettymishaitan aiheutumisen naapurikiinteistölle. Kosteikko 2:n ympärillä on valmiiksi pengerr. Vedet puretaan kosteikoilta pohjapatojen kautta laskuojaan.

Kosteikko 1 sijaitsee kiinteistöllä Nokso. Kosteikolle 1 on mahdollista ohjata vettä johdinojilla pohjoispuolen kiinteistöltä, joka on entistä turvetuotantoaluetta. Kosteikon rakentaminen edellyttää penkereen ja pohjapadon rakentamista kiinteistön etelälaidalle. Pohjapadon kynnyks on noin 87,2 m merenpinnan yläpuolella, jolloin kosteikolla on syvimmillään vettä noin 0,6 metriä ja avovettä on noin kuusi hehtaaria, lopun alueen ollessa vettävää aluetta.

Kosteikko 2 sijaitsee kiinteistöillä Nokso ja Kasakka. Kosteikon ympärillä on valmiiksi penkereet. Kosteikolle on mahdollista johtaa vettä valuma-alueen noin 115 hehtaarin

metsäojitusalueelta. Vedenpinnan nostamiseksi tulee kosteikon lounaisnurkkaan rakentaa pohjapato noin 88 m merenpinnan yläpuolelle, jolloin kosteikolla olisi syvimmillään vettä noin yksi metri ja avovettä on noin puolet kosteikosta. Kosteikon koillisosaan jää korkeammalla oleva alue, joka voidaan tehdä esimerkiksi riistapelloksi. Alue on mahdollista vettä, mikäli rakennettavilla kynnyksillä pidätetään vettä.

Kosteikoilla lisätään alueen monimuotoisuutta parantamalla muun muassa lintujen pesintämahdollisuuksia. Lisäksi kosteikoilla tasataan virtaamia alapuoliseen vesistöön. Vettämällä estetään myös jäljellä olevan turpeen hajoaminen ja siten vähennetään päästöjä vesistöön ja ilmakehään. Vettäminen estää myös alueella olevan happaman sulfaattimaan hapettumisen, jolloin happamat vesistöpäästöt saadaan kuriin. Valuma-alueella on metsäojitettua aluetta sekä turvetuotannosta vapautunutta aluetta, joiden vedet on mahdollista ohjata kosteikoille johdinojen avulla. Kosteikoksi soveltuvat alueet ovat jo nyt osin vettyneitä ja alueet ovat hyvin kasvittuneita.

Kuva 7. Peurainnevan kosteikkosuunnitelma. Lähde: MML ja ELY-keskus.

2.2.2 Metsitys

Kiinteistöllä Nokso tunnistettiin kaksi aluetta, jotka ovat soveltuvia metsitykseen. Alueiden vesitalous on metsitykseen soveltuva. Metsitettävien alueiden yhteispinta-ala on noin 13 hehtaaria. Metsitettävät alueet voi olla tarpeen tuhkalannoittaa, riippuen jäljellä olevasta turvepaksuudesta. Puulajiksi suositellaan mäntyä tai koivua.

2.2.3 Kosteikkoviljely

Peurainnevan läpi kulkevan tien länsipuolella kiinteistöllä Nokso on noin 20 hehtaarin alue, joka soveltuu kosteikkoviljelyyn. Kosteikkoviljelyssä pohjaveden pintaa säädellään esimerkiksi säätösalaajituksella. Erilaisilla kosteikkoviljelymenetelmillä turvemaalla saadaan kasvamaan esimerkiksi osmankäämi, järviruoko, paju, ruokohelpi, karpalo ja rahkasammal.

3 Kustannusarvio ja rahoitus

Kustannusarvio ennakkosuunnitelmassa esitetyille toimenpiteille koostuu kosteikkojen suunnittelusta ja kosteikkojen rakentamiskustannuksista. Arvio kosteikkojen suunnittelukustannuksista on noin 5 000 euroa. Kosteikon rakentamiskustannukset ovat noin 1 000–5 000 euroa hehtaarilta. Peurainnevan kosteikkojen rakentamiskustannukset ovat arviolta 80 000–110 000 euroa. Kustannusarvio on suuntaa antava ja lopulliset kustannukset määräytyvät muun muassa toteuttamistavan mukaan.

Turvetuotantoalueen ennallistamiseen on mahdollista saada tukea Oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF-rahasto). Ennallistamisen ensisijaisena tavoitteena on palauttaa suon rakenne ja toiminta lähelle ennen ojitusta vallinneeseen tilaan. JTF-rahastossa ennallistaminen tarkoittaa myös kosteikkojen ja vesialueiden perustamista entisille turvetuotantoalueille.

JTF-hankkeiden rahoitusta voivat hakea muun muassa kunnat, kuntayhtymät, julkiset organisaatiot, korkeakoulut, tutkimuslaitokset, yritykset, yhdistykset sekä säätiöt. Yksityinen maanomistaja ei voi olla hankehakijana. Hankkeiden tukitaso kehittämishankkeissa on pääsääntöisesti enintään 80 % hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Omarahoitusosuus voi olla kunta- tai muuta julkista ja/tai yksityistä rahoitusta.

Lisätietoa

Etelä-Pohjanmaan suoselvityshanke. 2013. https://epliitto.fi/tiedostot/Etela-Pohjanmaan_suoselvityshanke_2013.pdf

JTF-ennallistaminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.
<https://www.ely-keskus.fi/web/jtf-ennallistaminen/etusivu>

Kosteikko.fi. Suomen riistakeskus. <https://kosteikko.fi/>

Suonpohjasta metsäksi -opas. 2019. Metsäkeskus.
<https://www.metsakeskus.fi/sites/default/files/document/suonpohjasta-metsaksi-opas.pdf>

Tietoa luonnonhoitohankkeista. Metsäkeskus.
<https://www.metsakeskus.fi/fi/metsatalouden-tuet/metka-tuet/tietoa-luonnonhoitohankkeista>

Turvetuotantoalueiden jatkokäyttömuodot – kustannukset ja tuet. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.
https://www.ely-keskus.fi/documents/47085994/0/Kustannukset_ja_tuet_2023-08-15.pdf/f16dbc41-15c6-940d-ccc9-aa667b029131?t=1694668281449